

Легальна праця. Соціальні гарантії працівникам. Варто уваги!

Легальна праця – визнана та дозволена законом, який чітко окреслює обов'язки та права учасників трудових відносин, а також гарантує, що держава дбає про їх виконання кожною стороною: роботодавцем і працівником.

Офіційно працевлаштованим працівникам держава гарантує ряд соціальних гарантій, зокрема це:

- Чітко визначені і закріплені трудовим договором умови праці (місце роботи, режим роботи, посадові обов'язки, заробітна плата);
- Виплату заробітної плати двічі на місяць, у розмірі не менше ніж мінімально встановлений законодавством;
- Можливість навчання, перенавчання, підвищення кваліфікації за рахунок роботодавця;
- страховий стаж для отримання допомоги на випадок безробіття, нарахування пенсії;
- право на оплачувані відпустки: щорічну (не менше 24 календарних днів), соціальні та додаткові відпустки, передбачені КЗпП України;
- право на оплату листка непрацездатності в разі захворювання;
- соціальні послуги і виплати в разі нещасного випадку на роботі та професійного захворювання;
- захист від незаконного звільнення, переведення на іншу посаду, зміну умов праці (без попередження та згоди працівника);
- вихідну допомогу в разі звільнення за ініціативою роботодавця;
- цілої низки інших прав і соціальних гарантій, передбачених чинним законодавством.

Підприємства, установи, організації та громадяни – суб'єкти підприємницької діяльності при виплаті заробітної плати повинні дотримуватись чинного законодавства, нести відповідальність за навмисне ухилення від сплати податків і порушення норм законодавства щодо виплати заробітної плати.

Працівник, який працює нелегально та отримує заробітну плату в «конверті», виявляється повністю беззахисним (безпорадним) перед роботодавцем. Усна домовленість не підтверджується юридично, не добросовісний роботодавець сплачує стільки, скільки вважає за потрібне і доти, поки вважає за потрібне. Працівник не має жодних доказів на підтвердження дійсного розміру своєї заробітної плати та трудового стажу.

Сплата єдиного соціального внеску (ЄСВ) роботодавцем забезпечує працівника страховими виплатами на випадок безробіття, тимчасової втрати працездатності, нещасних випадків на виробництві та під час виходу на пенсію.

Варто зазначити, що кожен хто підтримує цивілізовані трудові відносини, має можливість звернутися до служби зайнятості по безоплатну допомогу: роботодавець - в розв'язанні кадрових питань (підбору персоналу, компенсації ЄСВ), а працівник - по допомогу в пошуку нової роботи і отриманні матеріальних виплат на період безробіття.

Варто звернути увагу на те, що небезпека «тіньової» зайнятості, як і «тіньової» заробітної плати, полягає не стільки в тому, що бюджет недоотримає

кошти у вигляді несплачених податків та відрахувань до Пенсійного Фонду, а насамперед, у тому, що громадяни позбавляють себе соціального захисту у майбутньому, ризикують в першому випадку втратити право на пенсію, а в другому – її частину, оскільки пенсійні виплати обраховуються тільки з офіційно нарахованої суми заробітної плати. Чим більший страховий стаж та заробітна плата, з якого сплачений єдиний соціальний внесок, тим більша буде пенсійна виплата в майбутньому!

Користуючись нагодою, нагадуємо, що дізнатись дані про свій трудовий стаж, інформацію про сплату роботодавцем єдиного соціального внеску за працівника та отримати весь спектр е-послуг, в т.ч. «Автоматичне призначення пенсії», можна через електронний кабінет на веб-порталі Пенсійного фонду України <https://portal.pfu.gov.ua>.